

промислових підприємств, адаптація, реновація виробничих об'єктів допоможе організувати ефективне з економічної точки зору використання колишніх промислових територій.

АРХІТЕКТУРНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ УСТАНОВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Гуденко А.С.

Науковий керівник – Попова О.А., канд. архіт., доцент

Актуальність проекту обумовлюється постійним зростанням кількості літніх людей. Люди похилого віку мають потребу в турботі і особливому догляді. Однак родичі не завжди готові оточити літню людину увагою. Ситуація погіршується ще більше, якщо з віком у людини розвиваються різні захворювання, в тому числі психічні розлади. На сьогодні кількість пансіонатів, що задовольняють комфортним умовам проживання людей похилого віку, істотно нижче необхідного, вони не в змозі прийняти і утримати всіх потенційних клієнтів.

Як за будь-яким будівництвом, як за будь-яким проектом, що може бути втілений в життя, за ним стоїть просто величезна копійка робота багатьох спеціалістів, але у цій статті ми розглянемо лише архітектурну грань цього процесу. Тож, **метою** даного дослідження є виявлення архітектурних прийомів формування установ соціального захисту для людей похилого віку.

Формування і використання сучасних установ соціального захисту робить актуальною задачу створення найкращих умов для людей похилого віку. Одним із напрямлень практичної реалізації є створення сучасних будинків та пансіонатів. Оскільки даний тип будівель ще не має широкого застосування у вітчизняній практиці, вважається за необхідне провести **аналіз** функціональної структури, об'ємно-планувальної та архітектурної організації сучасних будинків та пансіонатів для людей похилого віку в зарубіжній практиці і на його основі виявити універсальні та специфічні закономірності, тобто, синтезувати світовий досвід формування цих установ. Також, методом моделювання запропонувати нові підходи до формування зручного та доречного простору для людей похилого віку і медичного персоналу. Виявлення прийомів формування установ соціального захисту європейського зразку і є **науковою новизною** даного дослідження.

В архітектурному проектуванні має місце тенденція до формування житла з урахуванням індивідуальних особливостей проживання. Особливого значення набуває проблема організації житлового середовища для людей похилого віку. Будинки для людей похилого

віку не відповідають сучасним запитам проживання і обслуговування літніх людей. Найчастіше будинки для літніх людей знаходяться в будівлях, які спочатку призначалися для інших функцій (наприклад, колишні школи, дитячі садки, гуртожитки, будівлі адміністративного призначення та ін.). Отже, архітектурно-образна виразність таких будівель слабка, а організація функціональних процесів для проживання людей похилого віку є незручною. На відміну від США чи європейських країн, де до проектування будинків для людей похилого віку ставляться з більшою серйозністю, наші будинки для людей похилого віку також вимагають пошуку системних принципів для їх проектування. **Аналіз** існуючих робіт щодо архітектурно-планувальної організації показує, що якісні, комфортні умови для життя людей похилого віку в нашій країні - це міф. На сьогоднішній день на території України знаходиться близько 300 будинків для людей похилого віку, але рівень їх послуг набагато нижче, ніж в Західній Європі, що змушує задуматися над цією **проблемою**.

У світовій практиці можна зустріти багато прикладів як повинні виглядати будинки престарілих і як в них повинні бути організовані функціональні процеси. Всі будинки для людей похилого віку можна розділити на кілька категорій:

- Незалежне проживання. В цьому випадку люди у віці 55+ переїжджають на певну територію, де проживають пенсіонери. Вони переїжджають самі або з чоловіком / дружиною. Часто вони купують там будинок. Або просто орендують житло. Часто свій попередній будинок вони продають. На території таких поселень проходять різноманітні заходи. На території часто знаходяться лікарі, на випадок якщо раптом потрібна допомога

- Проживання з наданням часткового догляду. Тут пенсіонерам надають такі послуги: 24-годинна гарантія безпеки - завжди буде хтось поруч, якщо раптом стане погано або потрібна буде допомога, прибирання будинку і прання, щоденне харчування, участь в соціальних програмах і доступ до медичних сервісів і т. д.

- Будинок для людей похилого віку з медичним обслуговуванням. Тут надають повноцінний медичний догляд за людиною, яка вже не в змозі обслужити себе. Кваліфікований персонал знаходяться поруч 24 години на добу. Зазвичай в таких будинках живуть по кілька осіб у кімнаті і їм приносять їжу, якщо вони не можуть ходити в загалну їдальню.

- Будинок для людей похилого віку для людей з хворобою Альцгеймера. Симптомами хвороби Альцгеймера є втрата пам'яті і проблеми з мисленням. На ранніх стадіях це може бути не сильно

помітно, але з часом ситуація погіршується. Таким людям потрібна особлива допомога та догляд. Необхідно, щоб завжди була поруч людина, яка слідкуватиме за тим, щоб ліки приймалися вчасно, і яка зможе надати допомогу в повсякденному житті.

- Довгостроковий догляд - це будинок для людей похилого віку, в якому зібрані все перераховане вище.

Крім представлених категорій можна виділити також будинки для людей похилого віку, де можна жити з тваринами, будинки для людей похилого віку для людей з нетрадиційною орієнтацією, будинки, в яких все зроблено для захисту навколишнього середовища і ті, які розраховані на дуже релігійних літніх людей.

Висновки. Сучасна архітектурна практика в цій галузі спрямована не на створення середовища для доживання свого життя літніми людьми, а на створення нового, сучасного, архітектурно виразного, комфортного для проживання і проведення вільного часу житла. Організація середовища будь-якого сучасного будинку престарілих, як правило, розрахована на пробудження у його мешканців зацікавленого і, часто, активного способу життя. Розглянуті принципи формування архітектурного середовища при проектуванні будинків для людей похилого віку може посприяти частково замислитися над вирішенням деяких питань в умовах будівництва в Україні.

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНОГО ФОРМУВАННЯ ДИТЯЧИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Чубарова Д.С.

Науковий керівник – Шушлякова О.С., канд. архіт., доцент

Актуальність проблеми. Однією з основних складових соціальної інфраструктури є дитячі освітні установи, важливість яких в правильному формуванні особистості дитини неможливо переоцінити. Дитячий садок, який відвідує переважна більшість дітей дошкільного віку, є другим соціальним інститутом в житті дитини, після родини. В даний час в усьому світі велика увага приділяється формуванню гармонійно розвиненої особистості на початковому етапі її становлення. Необхідно правильно організувати середовище, в якому діти будуть рости, розвиватися і навчатися. Обстановка дитячого закладу повинна бути максимально комфортною. Зовнішній вигляд дитячого садка, екстер'єр, повинен привертати увагу дитини, пробуджувати її інтерес. Інтер'єрний простір дитячого освітнього закладу має відповідати вимогам ергономіки і безпеки.